

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НЕПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ БЮДЖЕТУ ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Наливко Н. В.

*студентка 1 курсу магістратури
Навчально-наукового морського гуманітарного інституту
Одеського національного морського університету
м. Одеса, Україна*

Науковий керівник: Пузанова Г. Й.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного та трудового права
Навчально-наукового морського гуманітарного інституту
Одеського національного морського університету
м. Одеса, Україна*

Правовою основою застосування заходів адміністративної відповідальності є Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. (далі – КУпАП) [1]. Стаття 2 закріплює, що законодавство України про адміністративні правопорушення складається з цього Кодексу та інших законів України, які до включення їх у встановленому порядку до цього Кодексу застосовуються безпосередньо. Положення цього Кодексу поширюються і на адміністративні правопорушення, відповідальність за вчинення яких передбачена законами, ще не включені до Кодексу. Питання щодо адміністративної відповідальності за порушення митних правил також регулюються Митним кодексом України від 13 березня 2012 р. [2].

Адміністративним правопорушенням (проступком) відповідно КУпАП визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність (ст. 9 КУпАП).

Аналіз санкцій від застосування заходів адміністративної відповідальності дозволяє визначити, що в бюджет надходять застосування таких видів адміністративних стягнень, як штраф та конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення (ст. 24 КУпАП).

Адміністративний штраф відповідно до ст. 27 КУпАП є грошовим стягненням, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Неподатковими надходженнями бюджету від застосування заходів адміністративної відповідальності у відповідності з адміністративним законодавством є конфіскація знаряддя вчинення або предмета адміністративного правопорушення. Стаття 29 КУпАП закріплює, що конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України.

Однак існує ряд правових проблем, зокрема, визначення суб'єкта адміністративного правопорушення. Так, КУпАП закріплює, що суб'єктом адміністративного проступку є особа, але не зазначає фізична чи юридична [1, с. 48]. Аналіз кодифікованого закону надає можливість визнати, що суб'єктом адміністративної відповідальності є фізична особа, осудна, яка має досягти шістнадцятирічного віку. Н.В. Бондарчук відмічає, що в Україні до адміністративної відповідальності залучаються лише громадяни і посадові особи [3, с. 409].

Діючим законодавством встановлено адміністративну відповідальність юридичних осіб. Такі норми містять Закони України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» від 14 жовтня 1994 р. [4], «Про виключну (морську) економічну зону України» від 16 травня 1995 р. [5] та інші.

Д.М. Лук'янець визнає існування адміністративної відповідальності юридичних осіб і визначає такі її особливості, в порівнянні з відповідальністю фізичних осіб: відсутність у юридичної особи власних психічних характеристик; участь юридичних осіб у правовідносинах через уповноважених представників; наявність у юридичних осіб внутрішньої організаційної структури; специфічні параметри оцінювання діяльності юридичних осіб [6, с. 212].

Ми також дотримуємося того погляду, що суб'єктом адміністративної відповідальності може бути як фізична, так і юридична особа, однак це питання потребує більш чіткого врегулювання в чинному законодавстві, насамперед у КУпАП, що цілком обґрунтовано в умовах розвитку в Україні підприємницької діяльності.

Слід зазначити, що в систему законодавства про адміністративні правопорушення включаються також інші нормативні акти, зокрема: Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. [7] (далі – ПК України), Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. [8], Закони України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р. [9] та інші.

Аналіз чинного законодавства про адміністративну відповідальність дає можливість до числа адміністративних стягнень, надходження від яких поступають в бюджет и які можуть бути до них застосовані до

правопорушника віднести: штраф; пеню; конфіскацію предметів, що безпосередньо пов'язані зі скоєнням проступку і перебувають у власності правопорушника; вилучення незаконно отриманої виручки; вилучення товарів з неправомірно використаним позначенням або копій виробів іншого господарюючого суб'єкта та ін.

Проведено дослідження дозволило зробити висновок, що відповідно до чинного законодавства надходженнями в бюджет від застосування заходів адміністративної відповідальності можуть бути: фінансові санкції та майнові санкції. З урахуванням наведеної класифікації, можна запропонувати визначення зазначених заходів адміністративної відповідальності.

Викладене надає можливість зробити наступні висновки: по-перше, всі стягнення, які застосовуються до суб'єктів адміністративних правопорушень доцільно об'єднати в єдиному нормативному акті, подавши їх у системі та здійснити їх поділ на групи, види, основні і додаткові; по-друге, перелік стягнень, які можуть бути застосовані, має бути вичерпним; по-третє, кожному конкретному адміністративному стягненню слід дати чітке, однозначне визначення, крім того, доцільно також встановити певні межі, за які не повинен виходити максимальний розмір адміністративних стягнень; по-четверте, в кодифікованому акті було б доцільно встановити загальні засади процедури накладення і виконання всіх видів адміністративних стягнень; по п'яте, необхідно визначити нормативи відрахувань в бюджет від застосування заходів адміністративної відповідальності.

На нашу думку, вищевказані пропозиції, дозволять об'єднати та уніфікувати адміністративні стягнення, що застосовуються до суб'єктів адміністративних правопорушень, створити чітку їх систему та однотипний механізм застосування і значно підвищить ефективність адміністративної відповідальності в цілому та удосконалить правове регулювання неподаткових надходжень бюджету від застосування заходів адміністративної відповідальності.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07 грудня 1984 р. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122.

2. Митний кодекс України : Закон України 13 березня 2012 р. *Відомості Верховної Ради України* . 2012. № 44–45, № 46–47, № 48. Ст. 552.

3. Бондарчук Н.В. Актуальні питання адміністративної відповідальності за земельні правопорушення. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия : Юридические науки*. 2011. Т. 24 (63). № 2. С. 407–411.

4. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності : Закон України від 14 жовтня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 46. Ст. 411.

5. Про виключну (морську) економічну зону України : Закон України від 16 травня 1995 р. *Відомості Верховної Ради*. 1995. № 21. Ст. 152.

6. Лук'янець Д.М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання : монографія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. 367 с.

7. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112.

8. Повітряний кодекс України : Закон України від 19 травня 2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48–49. Ст. 536.

9. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 р. *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 12. Ст. 64.

ТРАСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОЇ ОПТИМІЗАЦІЇ

Огієнко І. С.

студентка 3 курсу

Інституту прокуратури та кримінальної юстиції

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

21 століття – це не лише історичний етап розвитку міжнародної спільноти та, зокрема, України як правової, демократичної, соціальної європейської країни, це не лише період інтенсивного поширення інформаційно-телекомунікаційних технологій, науково-технічного прогресу, а і, на жаль, час, коли по іншу сторону активно поширюється таке негативне соціальне явище, як: ухилення від сплати податків за допомогою офшорних механізмів. Так, сьогодні реальне, ефективне вирішення проблеми боротьби з ухиленням від сплати податків є однією з базових передумов для забезпечення як політичної, так і економічної, соціальної стабільності міжнародної спільноти [1].

Сьогодні більшість науковців в галузі фінансового та податкового права стверджують: в усіх без винятку державах податкові втрати доходів мають місце через використання офшорів. Це зумовлено тим, що державні бюджети світових країн «втрачають» величезні суми податків